

Innspill til Helsedirektoratets rapport ”Rehabiliteringstilbudet til pasienter med kreft. Kartlegging og anbefalinger”

Foreningen for brystkreftopererte (FFB) er en landsdekkende organisasjon med ca 12 500 medlemmer. FFB har 63 lokalforeninger over hele landet. Foreningens formål er å gi hjelp og støtte til personer som har fått en brystkreftdiagnose og å ivareta deres interesser.

FFB vil takke for muligheten til å få uttale seg om dette området som er betydningsfullt og viktig for oss. FFB vil i selve høringsmøtet komme med tilbakemelding på de konkrete spørsmålene som ble etterspurt i invitasjonen til høringen, knyttet til våre medlemmers behov. Vi vil imidlertid også benytte denne høringsmuligheten til å få knytte noen kommentarer til rapporten i sin helhet.

Kommentarer til rapporten i sin helhet

FFB ser arbeidet som er gjort som et viktig bidrag for å styrke fokuset på rehabilitering for brystkreftpasienter, og vi mener kartleggingen dekker en rekke av rehabiliteringstilbudene FFB er kjent med.

FFB legger til grunn Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008 – 2011 definisjon av rehabilitering, og ønsker at rapportens anbefalinger skal gjenspeile satsningsområdene som omtales i strategien.

I strategien tillegges brukermedvirkning og likemannsbasert rehabilitering i regi av funksjonshemmedes organisasjoner stor betydning. Ett av de ti satsningsområdene i strategien er ”Brukermedvirkningen skal styrkes. Brukeren skal være sentral i egen rehabilitering. Hvordan likemannsarbeid kan brukes, skal inngå i dette arbeidet.”. Det slås videre fast i strategien at ”likemannsarbeidet skal gis økt fokus”.

I en rapport som bl.a. både skal kartlegge og anbefale rehabiliteringstilbud til pasienter med kreft, og som skal skje i forhold til det pågående arbeidet med nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering, ser FFB at rapporten vil bli ytterligere styrket med å ivareta ovennevnte perspektiv i større grad. For brystkreftbehandlede mener vi at det vil være en styrke at rapporten også ivaretar FFBs bidrag.

I tråd med strategiens overordnede mål vil FFB videre se det som en styrke at direktoratet på denne måte er med og løfter organisasjoners posisjon og fokus i en helhetlig rehabiliteringsprosess. Vi mener det vil gi en helhetlig dimensjon av rehabilitering som er i tråd med nasjonal strategi og ønsket utvikling av helse- og velferdspolitiske mål.

Vi har tro på at FFBs arbeid har betydning for våre 12 500 medlemmer og for andre brystkreftrammede, og vi har ønske om å stadig utvikle våre tilbud til brystkreftrammede. I tillegg til å drive et omfattende likemannsarbeid, arrangerer vi bl.a. kurs og gruppetilbud for brystkreftbehandlede og pårørende.

Vårt likemannsarbeid er for flere brystkreftrammede en del av rehabiliteringen. Vi har lang tradisjon for å drive likemannsarbeid, og får tilbakemeldinger på at dette er av betydning. Vi vil ikke her gå inn i detalj på vårt arbeid, men kan nevne at vi har besøkstjeneste, kontaktelefon og selvhjelpsgrupper.

Både spesialisthelsetjenesten og kommunen er pålagt ansvar for å tilby og koordinere rehabiliteringstjenester. Brukerens rolle i en vellykket rehabiliteringsprosess er kjent. Likemennene kan ha en svært viktig funksjon for den enkelte bruker. FFB mener det vil være en styrke at kommuner og spesialisthelsetjeneste har en bevissthet om vår rolle og funksjon. Som nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering beskriver; ”Fordi likemannsarbeidet har verdi for mange, og man med begrensede ressurser kan oppnå betydelige effekter, er likemannsarbeid et viktig supplement til offentlig og privat profesjonell omsorg.”.

Flere av våre 63 lokalforeninger har likemannsaktiviteter, som for eksempel ulike former for fysisk aktivitet. Dette mener FFB er å betrakte som ledd i rehabiliteringskjeden og som viktige og nødvendige bidrag i den enkeltes rehabiliteringsprosess. Det gir sosialt fellesskap og grunnlag for mestring av egen livssituasjon. Et eksempel på hvordan svømmetreningstilbud for brystkreftbehandlende kan være viktig på flere måter; ”samvær med andre som har ett bryst var grunnen til at jeg tørr vise meg offentlig med ett bryst også blant andre”. Barrierer overvinnes og hjelper en videre på flere vis.

FFB har flere steder et godt samarbeid med instanser i kommunen og spesialisthelsetjenesten, men ser potensial i at våre tilbud i større grad kan ”tenkes inn”. Det kan for eksempel være at kommunen ikke har spesifikke treningstilbud for brystkreftpasienter, men det har kanskje FFB. En bevisstgjøring av pasientorganisasjoners rolle og funksjon i denne rapporten vil være et viktig bidrag til det, og vi mener det vil være i tråd med å styrke rehabiliteringstilbudet til brystkreftpasienter. Personer som rammes av brystkreft og deres pårørende bør få informasjon om FFB, vårt likemannsarbeid og våre tilbud.

Avslutningsvis

”Rehabilitering er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, hvor flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet.”
Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008 – 2011

En av våre likemenn har sagt: ”En dag kreft – et par uker senere operasjon – dagen etter utskrivelse fra sykehuset, behandling og så direkte i arbeid. Vi skal takle ”kreften” med alt hva dette innebærer for en selv, familie, ektefelle osv, få behandling som ofte kan være en stor påkjenning etc. i raskt tempo og så er vi tilbake i jobb – hvem klarer alt dette fysisk og psykisk?”

FFB mener deler av vårt arbeid kan ha en viktig funksjon i ulike faser av rehabiliteringen, og inkludering av dette vil etter vår oppfatning styrke rapporten, gi et utfyllende bilde av brystkreftpasienters rehabiliteringstilbud, samt bidra til videreutvikling av rehabiliteringstilbud til brystkreftpasienter.

Med vennlig hilsen
Foreningen for brystkreftopererte

Kontaktperson:
Daglig leder Marit Røyneberg